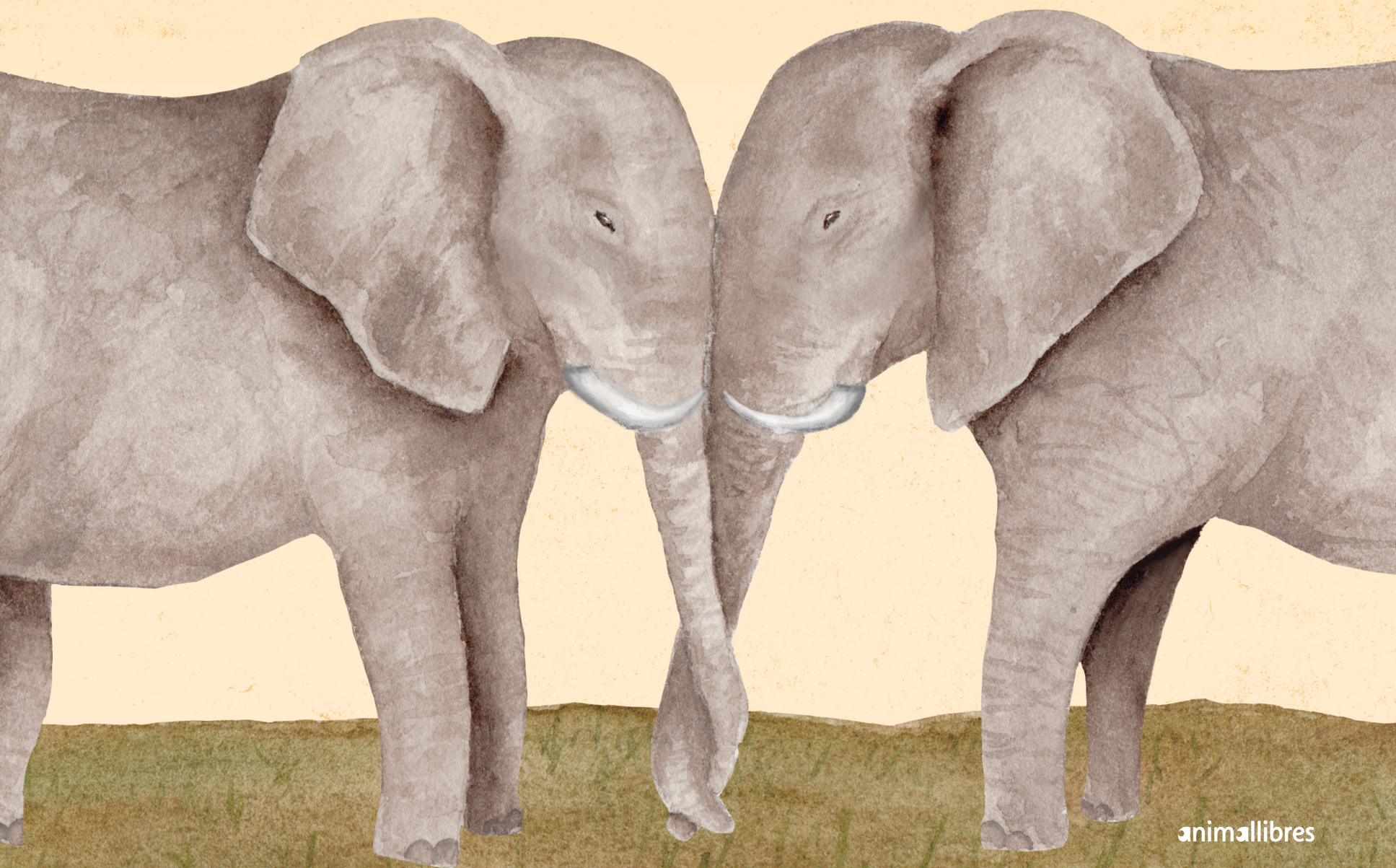

Text de
Muntsa Mimó

Il·lustracions
d'**Eva Gallego**

DE PROP

**30 històries que canviaran
la teva manera de veure els animals**

Conèixer de prop la natura per estimar-la i protegir-la

Vivim en un planeta meravellós, en un raconet de la Via Làctia, una galàxia petita en un univers infinit. Al nostre planeta hi ha oceans i muntanyes, volcans i valls, platges i cels blaus, abismes marins i selves tropicals. I tots aquests ecosistemes estan plens d'éssers vius: microorganismes, fongs, vegetals i animals.

Els animals formen part de la natura. La natura és tot allò que canvia i viu sense que hagi estat modificat pels humans, que som uns animals una mica diferents perquè tenim una tecnologia complexa i podem transformar el planeta.

Tots els éssers vius, els ecosistemes i els fenòmens naturals (com la pluja, els terratrèmols, la neu o l'erupció d'un volcà) som natura. Admirar el vol d'un ocell, escoltar el soroll de les onades, acaronar l'escorça d'un arbre, olorar la terra mullada o resseguir amb la vista una filera de formigues que van cap al niu són maneres de recordar que els humans formem part d'un tot viu. I descobrir com viuen els animals, també. No hem d'oblidar que la natura és fràgil i n'hem de tenir cura. Si la cuidem, ella també ens cuidarà

Les conductes ens acompanyen al llarg de tota la vida, des del moment de la concepció fins a la mort.

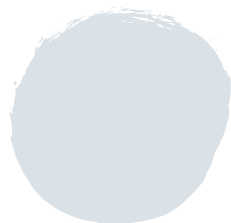
Mentre estem vius, no podem deixar de realitzar comportaments. Encara que no ens moguem o estiguem dormint. Perquè quedar-se quiet o dormir també és una conducta.

En aquest llibre hi trobaràs molts comportaments i molts animals diferents. Els científics creuen que al món hi ha entre cinc i deu milions d'espècies animals, de les quals coneixem i hem posat nom només a un milió i mig. I això són les espècies actuals! N'hi ha bastantes més que ja no hi són i que no podrem conèixer mai, com els tiranosaures o els mamuts. Aquests animals meravellosos van desaparèixer fa molts anys, però altres s'han extingit fa ben poc, com el George el Solitari, la darrera tortuga gegant de l'illa Pinta de les Galápagos, que va morir l'any 2012.

Alguns dels animals que coneixeràs en aquest llibre també poden desaparèixer molt aviat. Si et fixes en el punt de color al costat del nom, veuràs que indica el grau de perill d'extinció que hi ha per a cada espècie.

Tant de bo totes les espècies tinguessin un punt verd! Els humans som els responsables de garantir un planeta acollidor on la vida segueixi el seu curs natural i els éssers vius hi puguin sobreviure i evolucionar durant moltes generacions.

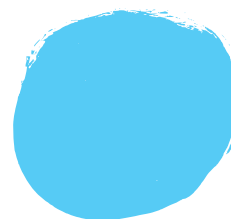
Graus de perill d'extinció de les espècies

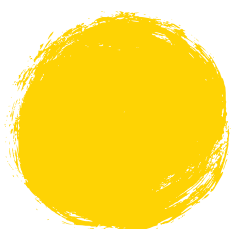
No hi ha prou dades
per saber en quina
situació es troba
l'espècie.

Poca preocupació.
Poblacions grans.
No hi ha risc immediat.

Quasi amenaçada.
Poden estar en risc
si la situació empitjora.

Vulnerable.
Hi ha un risc
elevat d'extinció a
mitjà termini.

En perill.
El risc d'extinció
és molt alt.

En perill crític.
L'extinció
és imminent.

Aquest llibre l'ha escrit...

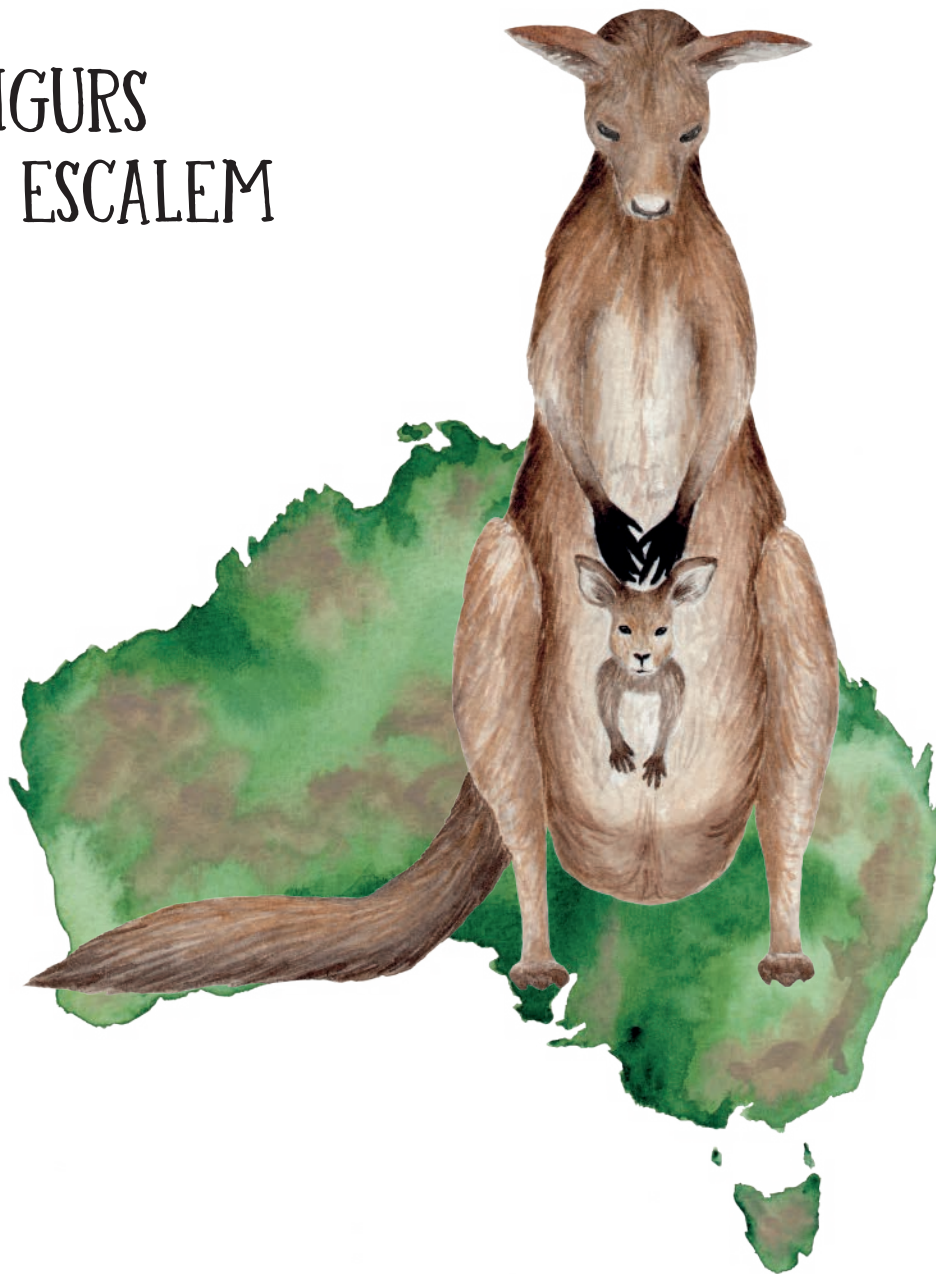
Muntsa Mimó (Barcelona, 1960), que és professora a la Universitat de Barcelona i especialista en l'estudi del comportament animal. L'apassiona llegir, viatjar i escriure llibres de ficció per a nens i adults. Amb Animallibres ha publicat *Xarop de banya d'unicorn*, *Ets prou llesta*, *Nyumbú?*, *Una capsa de secrets*, *Quatre persones diferents no somien el mateix*, *No ets cap hiena*, *Nzui!* i *Què tens, Miula?*.

I l'ha il·lustrat...

Eva Gallego (Barcelona, 1996), que és il·lustradora i mestra d'educació infantil. La natura, aprendre i crear sempre han estat les seves grans passions i les ha unit amb les seves il·lustracions científiques i de la naturalesa. Sempre te la pots trobar en algun jardí o en qualsevol altre lloc pintant i planejant la propera il·lustració.

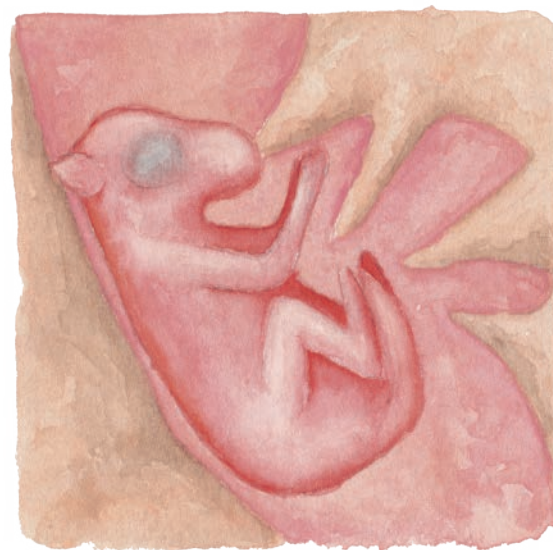
SABIES QUE ELS CANGURS NAIXEM DIMINUTS I ESCALEM FINS EL MARSUPI?

Els cangurs vivim a Austràlia i som marsupials. Això vol dir que les femelles tenen un marsupi, una mena de bossa a la panxa on els petits ens desenvolupem fins que som prou grans.

Les femelles cangur tenen un embaràs molt curt, només trenta dies. Quan les cries naixem som embrions petitíssims: fem dos centímetres i pesem menys d'un gram. No tenim pèl, no hi veiem, no hi sentim. Però tenim unes manetes ben fortes que ens permeten aferrar-nos al pèl de la mare i anar grim pant des de la cloaca, per on naixem, fins a arribar al marsupi. La mare, per ajudar-nos, es llepa el pèl i construeix un camí de pujada, que els embrions podem seguir amb molt d'esforç.

Un cop dins la bossa, calentons i protegits, ens agafem a un dels mugrons (la mare en té quatre!) i comencem a mamar. La bossa està coberta d'una pell suau i toveta i s'hi està de meravella. A més, es pot tancar perquè no caiguem quan la mare salta.

La mare només té una cria per part, la que està dins de la bossa, però mentrestant pot tenir un altre embrió a la panxa, l'embrió latent, que es desenvoluparà quan ella vulgui. I també una cria més gran, que ja no fa servir la bossa, però que encara mama. La llet de la mare és diferent segons l'edat de les cries. Per a les més petites és una llet molt rica en proteïnes i en greixos. I per a les més grans és menys nutritiva. Això es diu lactància diferencial i és molt rara en el món animal.

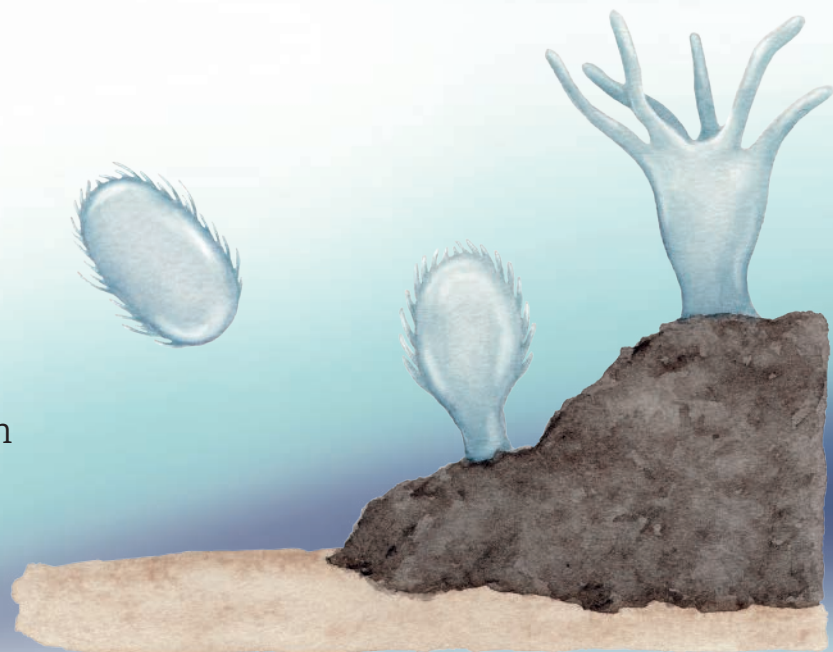

Quan ja som una mica grandets, podem treure el cap pel marsupi. I al cap de vuit mesos ja podem saltar al voltant de la mare, tot i que encara correm a la bossa si hi ha algun perill!

SABIES QUE LES MEDUSES IMMORTALS ENVELLIM... I RENAIXEM?

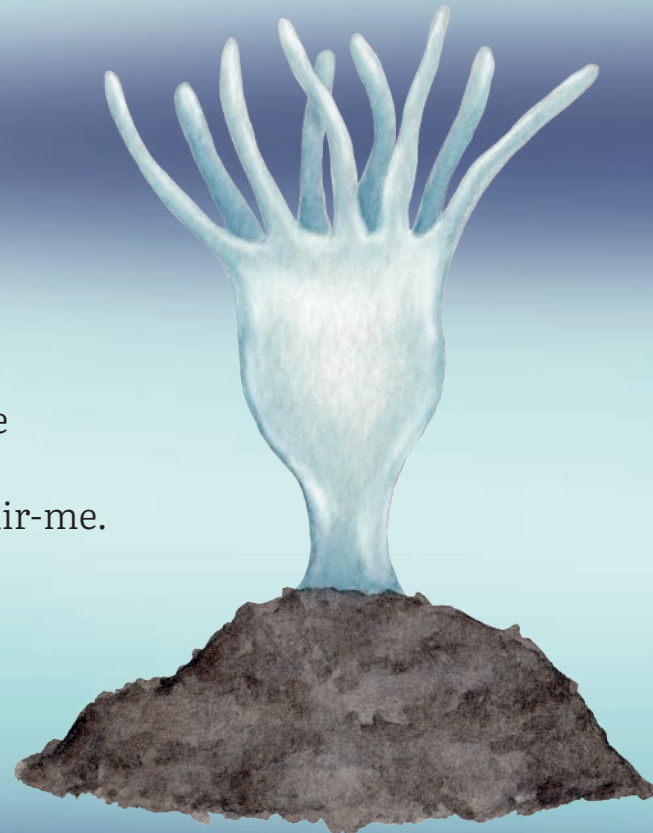
La nostra espècie es diu *Turritopsis dohrnii*. Tot i aquest nom tan llampant, som diminutes, amb una ombrella de la mida d'un pèsol. Vivim en tots els mars d'aigües temperades i tropicals. Al Mediterrani som força freqüents. Com totes les meduses, naixem d'un ou. Durant la primera part de la nostra vida som una larva minúscula que es diu plànula. I nedem fins a trobar una roca on fixar-nos. Llavors ens convertim en pòlips. I quan creixem esdevenim meduses i tornem a nedar lliures pel mar.

La meva vida és molt simple i, en canvi, soc l'animal més extraordinari del món. Perquè, en comptes de morir, soc capaç de transformar-me i repetir la meva vida fins a l'infinit. Quan envelleixo, la meva bonica ombrella en forma de campana es desgasta, els tentacles se m'atrofien, i tot es deteriora. El cos se'm fa petit i em converteixo de nou en la plànula que ja vaig ser.

Tot torna a començar. L'aigua m'arrossega fins a alguna roca on em puc fixar i allargar-me i ser pòlip un altra vegada. I al cap d'un temps podré tornar a ser medusa, a créixer, a reproduir-me. I, després, reviure la meva etapa infantil.

Quan vaig començar la meva fase de medusa lliure només tenia uns pocs tentacles, mentre que ara en tinc prop d'un centenar. De vegades em moc per l'aigua empentada pels corrents, mentre que d'altres em moc cap a on vull, fent servir els moviments palpitants de la meva ombrella. A l'aigua fosca gairebé soc invisible. Només se'm veu una taca vermella a l'interior del meu cos transparent, que és l'estómac.

Quan tinc gana m'alimento de zooplàncton, que són uns crustacis microscòpics. Expandeixo l'ombrella al màxim per crear un corrent de succió, i els arrossego cap a mi. Llavors els paralitzo amb el verí de les meves cèl·lules urticants, flexiono els tentacles i me'ls enduc a la boca. Després, i pel mateix orifici, excreto les restes inútils.

Les *Turritopsis* no morim mai. Per això ens diuen les meduses immortals. Si poguéss recordar, tindria memòries de totes les vides passades, de fa milions d'anys, quan al món només hi havia aigua i tot estava per començar.

SABIES QUE LES GIRAFES FEM MIGDIADES MOLT CURTES I DEMPEUS?

Les girafes vivim a les sabanes africanes. Tot i que no sempre estem juntes, ens reconeixem entre nosaltres i mantenim vincles estables.

Ens encanten les fulles de les acàcies. Aquests arbres tenen moltes espines, però podem arrencar-ne les fulles sense fer-nos mal perquè tenim una llengua molt dura. També és molt llarga, gairebé cinquanta centímetres! I de color blau fosc perquè no es cremi amb la llum del sol.

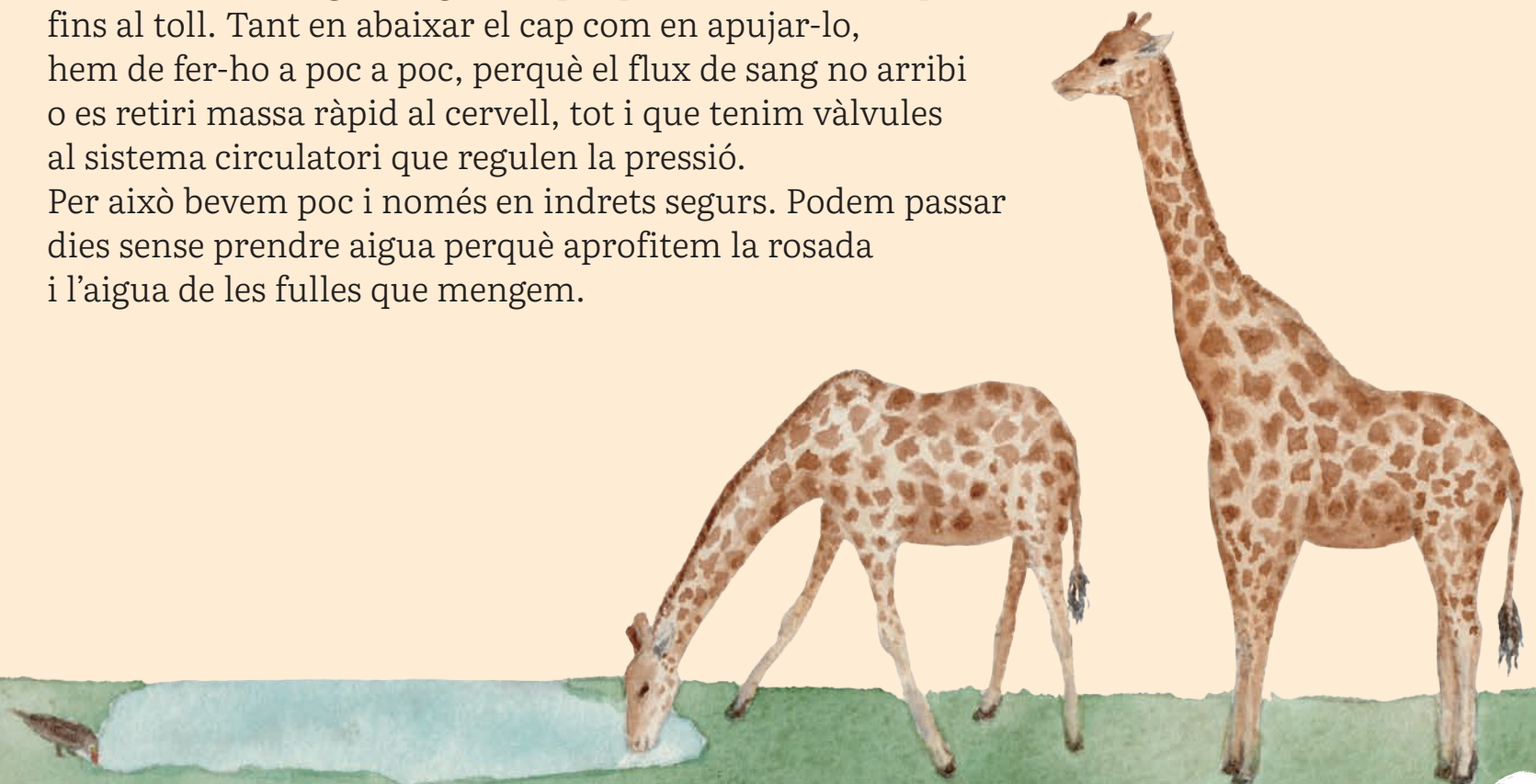
No ens cal dormir gaire; amb dues hores al dia en tenim prou. A més, no dormim d'una tirada, sinó que ho fem en períodes de descans curts, d'un màxim de deu minuts. Com que tenim molts depredadors, dormim a peu dret. Així, si algun d'ells ens ataca, podem sortir corrent de seguida. Com que som tan altes, si ens estirem no ens és fàcil aixecar-nos de pressa.

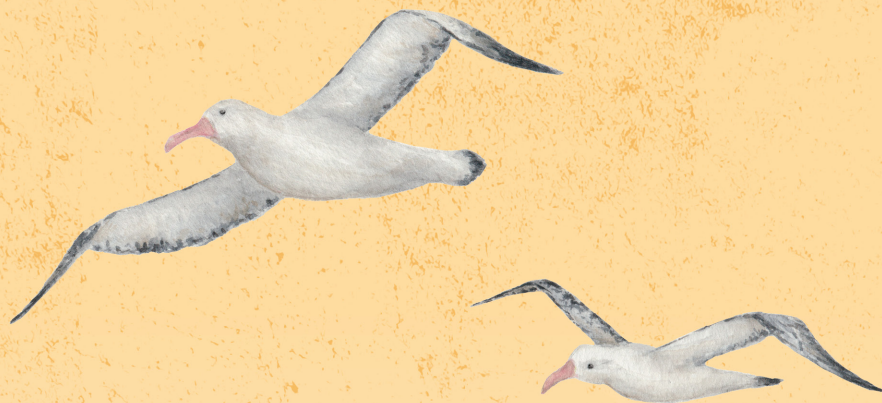

Però si ens sentim segures, quan tenim altres girafes a prop que poden descobrir el perill a temps i avisar-nos, o en zones on hi ha pocs lleons i hienes, sí que ens ajoquem per dormir. Per fer-ho, ens asseiem i tirem el cap enrere fins que ens toca la part final del llom. Llavors dormim de veritat, amb un son profund. És una postura molt divertida i, per a nosaltres, molt còmoda, però no la fem servir gaire sovint. Ens fa sentir molt vulnerables.

Com quan bevem aigua. Hem d'obrir molt les potes del davant i doblegar els genolls per poder abaixar el cap fins al toll. Tant en abaixar el cap com en apujar-lo, hem de fer-ho a poc a poc, perquè el flux de sang no arribi o es retiri massa ràpid al cervell, tot i que tenim vàlvules al sistema circulatori que regulen la pressió. Per això bevem poc i només en indrets segurs. Podem passar dies sense prendre aigua perquè aprofitem la rosada i l'aigua de les fulles que mengem.

Sabies que els ximpanzés també juguen a nines?
O que els peixos pallasso poden canviar de sexe?
I que hi ha una espècie de medusa immortal?
O que les orques cacen en equip i fan servir tàctiques diferents?

Molts animals tenen conductes tan sorprenents com aquestes,
però sovint no les veiem perquè no ens hi fixem prou bé.

En aquest llibre trobaràs trenta històries sobre la conducta animal
que et faran obrir els ulls, meravellar-te i estimar encara més
el món que t'envolta, perquè, quan respectem la natura,
ella també ens cuida.

animallibres

www.animallibres.cat

@Animallibres

@animallibresed

@animallibreseditorial

Animallibres Editorial

